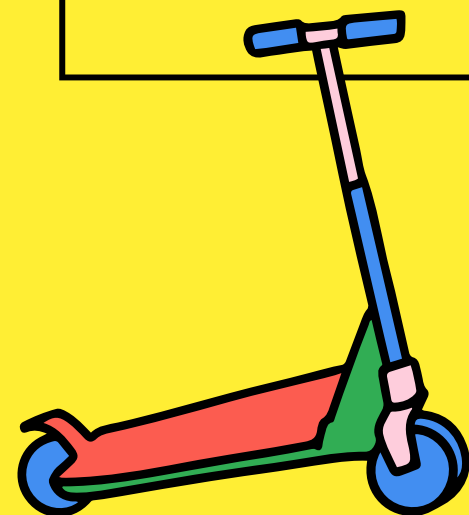

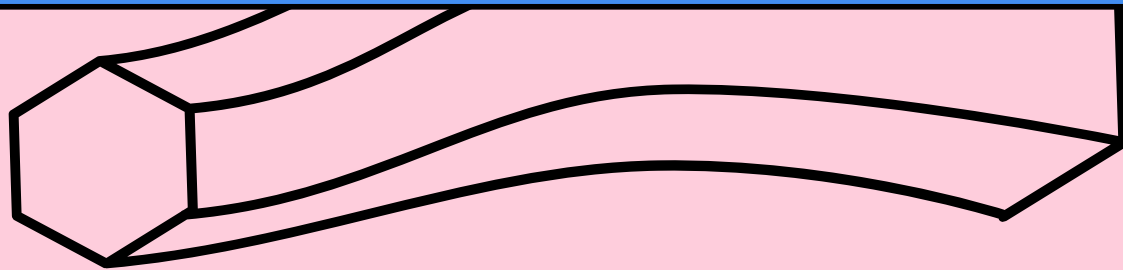
DJECA I MEDIJI

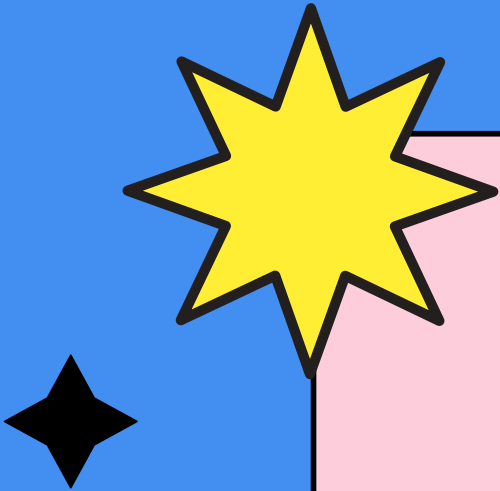
Kristina Podolšak

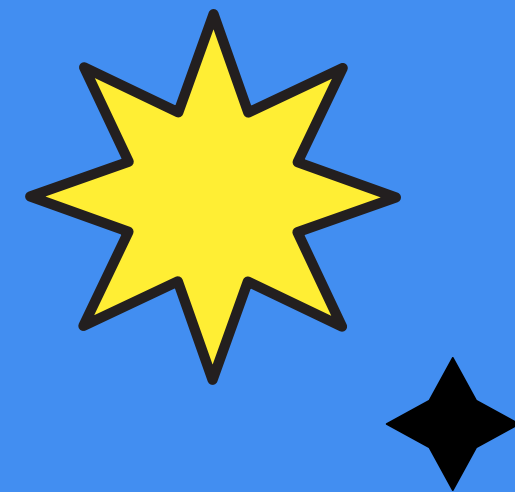
MEDIJI

U današnjem svijetu punom problema mediji omogućuju bijeg od stvarnosti i uživanje u jednom sasvim drugom svijetu, svijetu u kojem se i najteži problemi mogu riješiti u kratkom vremenskom roku. U današnjem društvu sve vrvi informacijama. Informacije se stvaraju, mijenjaju, prenose, kupuju i prodaju. Moglo bi se reći da bi čovjek bez informacija, bez spoznaja o novim znanjima i tehnologijama teško preživio.

Mediji u kontekstu utjecaja na cjelokupnu osobnost podrazumijevaju televiziju, kompjuter, tablet i mobitel.

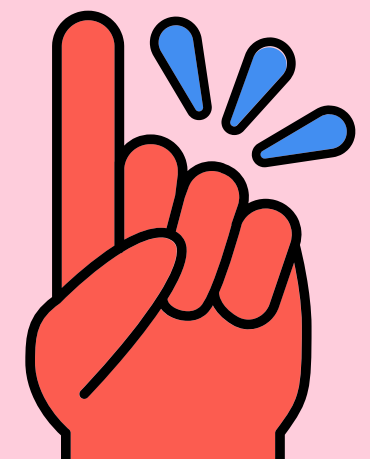

POZITIVNE STRANE

Brza i hitna komunikacija

- ŠIRENJE ZNANJA U DANAŠNJEM DRUŠTVU
- STJECANJE ISKUSTVA I VJEŠTINA KOJE MOŽE KORISTITI U RAZNIM ŽIVOTNIM SITUACIJAMA
- OMOGUĆUJE ZABAVU I OPUŠTANJE

>DIREKTNI AGRESIVNI I PORNOGRAFSKI SADRŽAJI,

>NESELEKCIONIRANE SCENE

>MODEL PONAŠANJA OSOBITO U PREDŠKOLSKO DOBA

>REKLAME, "TELEVIZIJSKI ŽIVOT"

>ZDRAVLJE, RAZVOJ OVISNOSTI, PRETILOSTI I SLIČNO

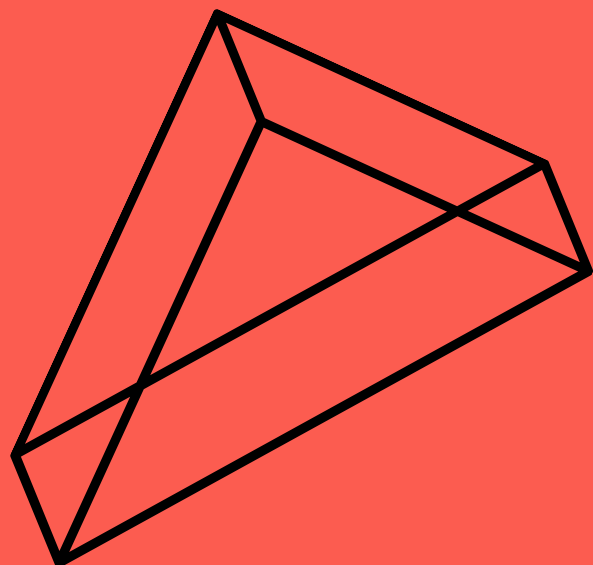
>INDIREKTNO OSIROMAŠUJE OBITELJSKE INTERAKCIJE, DINAMIKU ZBIVANJA, UTJEČE NA KVALITETU SLOBODNOG VREMENA, NA GUBITAK KONCENTRACIJE I PAŽNJE TE NA GUBITAK EMOCIJA.

>UTJEČE NA SOCIJALNI I EMOCIONALNI RAZVOJ DJETETA KAO I NA RAZVOJ GOVORA, SMANJUJE SE PERCEPCIJA I KONCENTRACIJA

NEGATIVNE STRANE

JESTE LI ZNALI?

- Da će prosječno dijete do svoje osamnaeste godine preko medija vidjeti 200 000 simuliranih nasilnih djela i više od 16 000 dramatiziranih ubojstava (Trend, 2007.)?
- Da 89% svih video igrica ima nasilne sadržaje (Bilić, 2010.)?
- Da se u akcijskim video igricama svake minute ubije prosječno 2,3 osobe, dok se u "pucačinama" taj broj penje na čak 23,8 osoba (Bilić, 2010.)?

KAKO NASILNI SADRŽAJI UTJEČU NA NAS?

1

Ubrzavaju otkucaje srca
i ritam disanja

2

Nasilje se počinje
doživljavati normalnim,
svakodnevnim
ponašanjem i
primjerenim načinom
rješavanja sukoba

3

Dovode do smanjene
empatije (prije svega do
manje suosjećajnosti sa
žrtvama nasilja)

4

Osobe izložene velikim
količinama nasilnih
sadržaja svijet
doživljavaju nasilnijim i
opasnijim mjestom
nego što on uistinu jest

KAKO NASILNI SADRŽAJI UTJEČU NA NAS?

5

Uzrokuju osjećaj straha
da i same ne postanu
žrtvom nasilja

6

Potiču nasilno
ponašanje

7

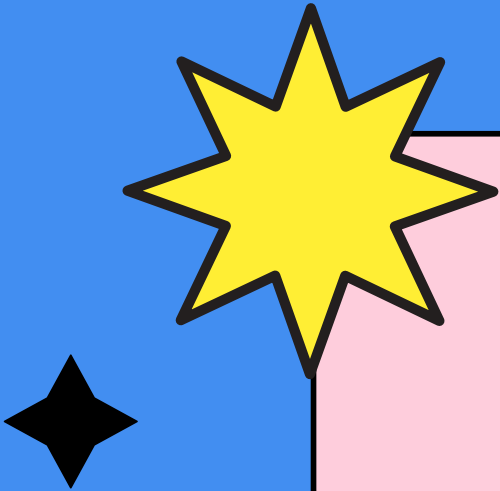
Povećavaju krvni tlak i
dovode do pojačanog
znojenja

8

Dovode do navikavanja
na nasilje i veću
toleranciju prema
nasilju

Izloženost nasilnim sadržajima neće jednako utjecati na sve osobe, takvi će sadržaji prije svega imati veći utjecaj na djecu, osobito onu mlađu i to više na dječake nego na djevojčice.

MEDIJI SU VEĆ NA TREĆEM MJESTU PO SNAZI UTJECAJA NA RAZVOJ DJECE, NAKON RODITELJA I VRŠNJAKA!

Potencijalno najmoćniji masovni medij i djeci je zanimljiva iz nekoliko razloga. Plijeni pažnju odraslih i djece, a kao "pokretna kutija" služi i kao svojevrsni baby-sitter, tj. dadilja.

Televizija ima umirujuću ulogu, ponekad je samo navika jer je raspoloživa tijekom cijelog dana s raznovrsnim TV programima. Česti uzrok pretjeranog gledanja je nepostojanje braće/sestara ili vršnjaka za igru te veća zaposlenost roditelja.

TELEVIZIJA

Pretjerano gledanje televizije stvara izmišljeni svijet, izaziva lažna sjećanja - djeca postaju mali odrasli, ponašaju se i govore kao da su zrelija i starija, uzrokuje probleme s koncentracijom i pažnjom.

Nerealno brzi ritam izmjene prizora u emisijama može izmijeniti normalni razvoj mozga, a on se razvija tijekom prve tri godine.

Posljedice su manjak sna, nemir, ravnodušnost, agresivni oblici rješavanja problemskih situacija...

Pretjerano gledanje televizije će utjecati na odgoj kroz manjak autoriteta, manjak moralnih vrijednosti, slabiju povezanost roditelja i djeteta, otuđenost između članova obitelji.

Što više vremena dijete provodi gledajući televiziju i igrajući video-igre, to se više navikava orijentirati na snažne podražaje i impulzivnu akciju.

U stvarnom svijetu podražaji su mnogo blaži, a aktivnost obično usporenija.

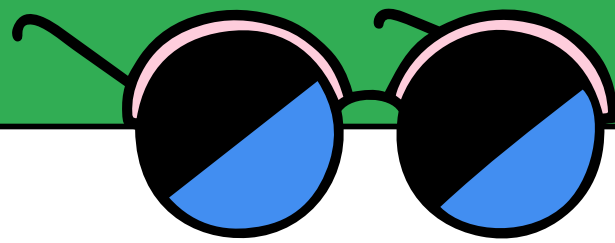
Javlja se dosada i dijete počinje tražiti sve snažnije podražaje u okolini.

Televizija i video-igre istovremeno izazivaju snažne osjećaje i potrebu za skcijom. Tako se nakuplja živčana i mišićna napetost. Nakon što se "vrati u stvarni svijet" djetetu je teško naći način izražavanja i otpuštanja te energije i napetosti.

Vjerojatno i sami možete primijetiti sličan nemir, ako ste navikli na dinamičan posao i odjednom odete na duži neaktivni odmor ili bolovanje.

UTJECAJ VIDEO- IGRICA NA ŽIVČANI SUSTAV

Danas UNICEF i Agencija za elektroničke medije žele kroz kampanju "Birajmo što gledamo" podići razinu svijesti o važnosti medijskog opismenjavanja roditelja i djece. Svakodnevni izbor što i kako naša djeca gledaju i kako se nose sa sadržajima u medijima, oblikuje njihove društvene odnose, ali i vrijeme raspoloživo za školu i druge aktivnosti.

Istraživanja pokazuju da djeca povećavaju potrošnju medija i to najčešće rade korištenjem više medija istodobno, a uloga medija prepoznata je kao središnja u procesima socijalizacije i emocionalnog razvoja tijekom ranog djetinjstva.

U sklopu kampanje snimljena su tri videospota s temama: nasilje, neprimjereni sadržaji i nerealne medijske slike.

<https://www.aem.hr/vijesti/pogledajte-sva-tri-spot-a-nacionalne-kampanje-birajmo-sto-gledamo/>

MEDIJI I TJELESNI RAZVOJ

- rizik za nepravilan raspored spavanja
- usporavanje metabolizma i pretilost
- dijete gubi osjećaj koliko je hrane pojeo
- držanje tijela
- reklamiranje nezdravih prehrambenih proizvoda
- oštećenje vida i sluha
- prekomjerna tjelesna težina u kasnijoj dobi
- smanjeni motorički nemir pri korištenju medija, povećani u odsustvu medija

MEDIJI I PERCEPCIJA

2. godina

Prepoznaju da je televizijski svijet unutar kutije, ali nisu svjesni da ne može utjecati na njih

do 3. godine

- vjeruju da je audiovizualni sadržaj stvaran
- imaju poteškoća s prijenosom učenja s 2D prikaza na 3D (s ekrana u stvarni život)

4. godine

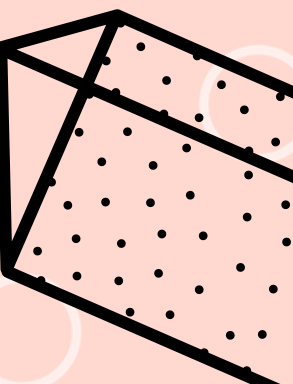
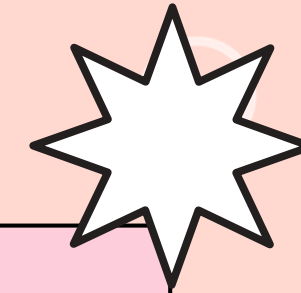
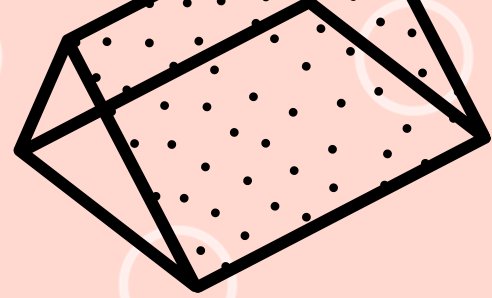

Mogu razlikovati stvarne predmete od predmeta na ekranu

5.-8. godina

S razvojem apstraktnog mišljenja postaju svjesni da sadržaji na ekranu nisu stvarni

Video deficit - djeca do 30 mjeseci lošije razumiju sadržaje koji su im prezentirani putem videa, nego kada ih promatraju uživo

Gledanje sadržaja na ekranu ne omogućuje korištenje mašte (kao npr. kod čitanja)

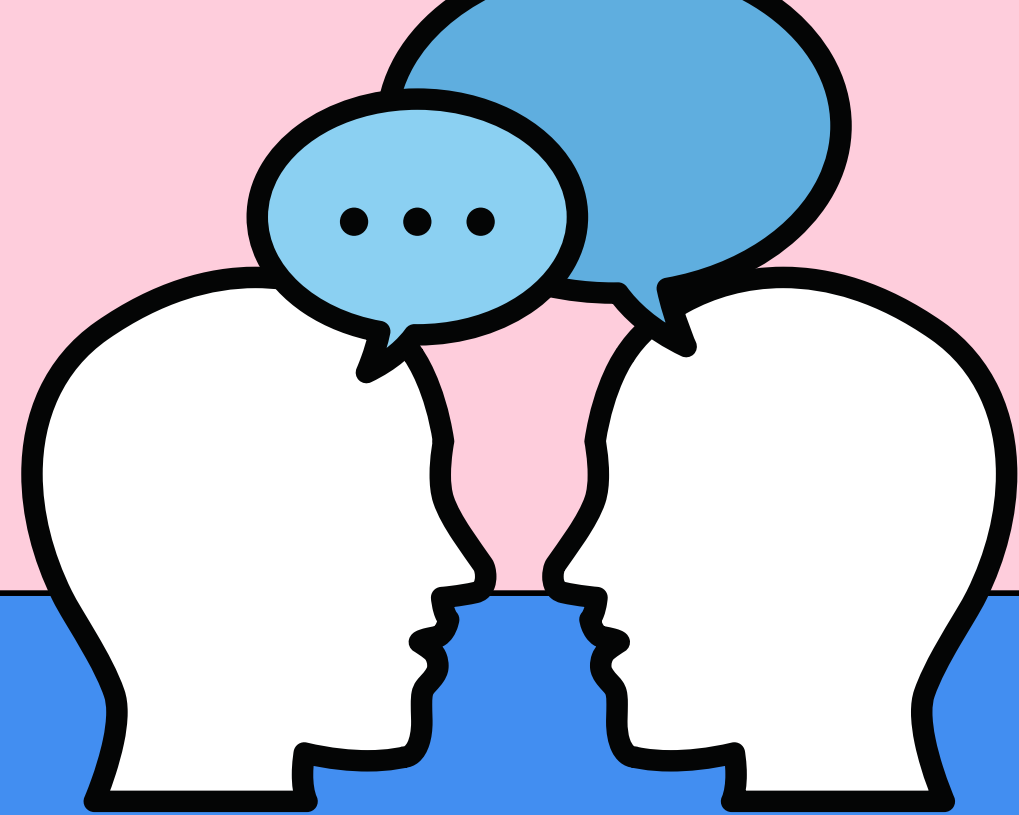
Uključen TV upozadini može imati negativne posljedice za djetetovo učenje i pažnju

Negativna povezanost između gledanja TV-a u dobi od 3 godine i kognitivnih ishoda u 6/7 godini

MEDIJI I OPĆE KOGNITIVNO FUNKCIONIRANJE

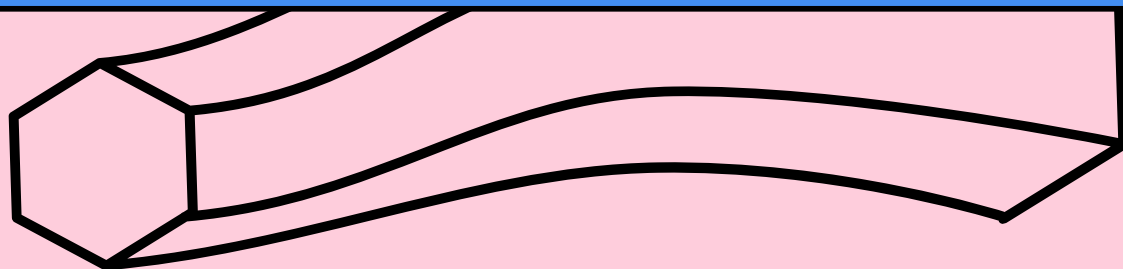

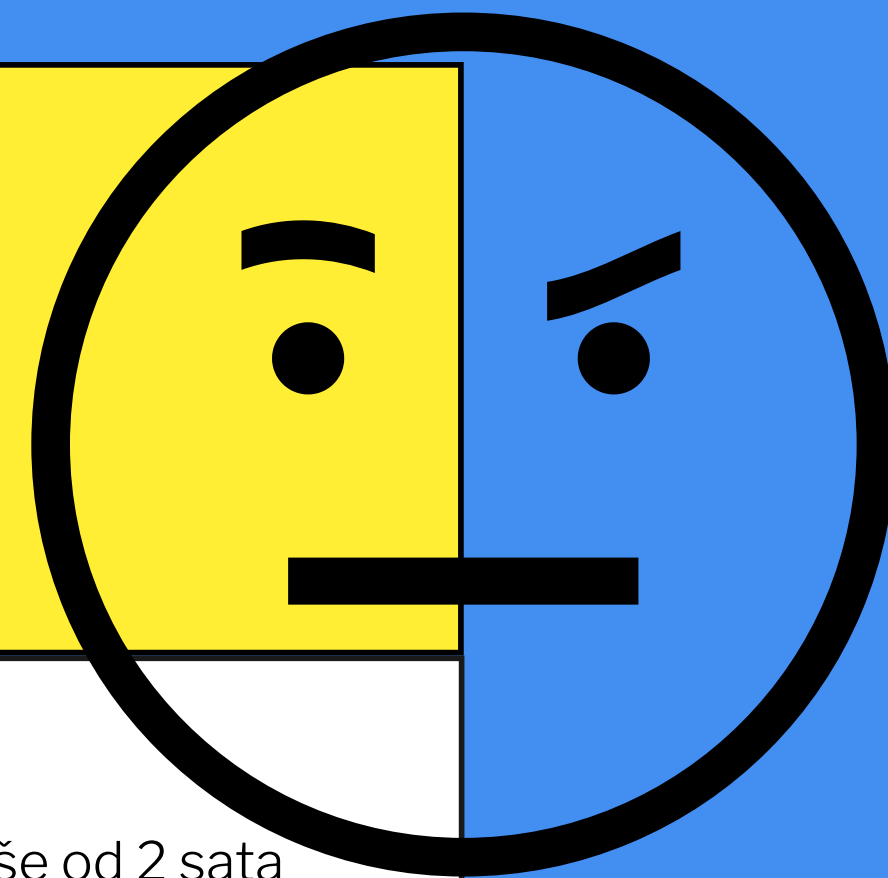

MEDIJI I GOVORNO- JEZIČNI RAZVOJ

- rizik od kasnijeg govora ako se koriste mediji kao prije pojave prve riječi
- jednostrana interakcija (pasivno primanje informacija)
- predugo gledanje televizije = slabije jezične sposobnosti
- dijete kao "spužva" pred ekranom, upija sve što vidi (neadekvatna komunikacija, psovke)
- prekomjerno korištenje medija povezano s usporenim razvojem govora
- interakcije roditelja i djece do 3. godine (TV uključen/isključen)
- usporen razvoj društveno jezičnih vještina, slabiji razvoj verbalne komunikacije

MEDIJI I EMOCIONALNI RAZVOJ

- PREPOZNAVANJE EMOCIJA- djeca bolje pamte emocije koje su doživjeli ljudi iz njihove okoline, nego likovi iz crtića

- Starija djeca mogu učiti o emocijama iz video sadržaja, pogotovo djevojčice

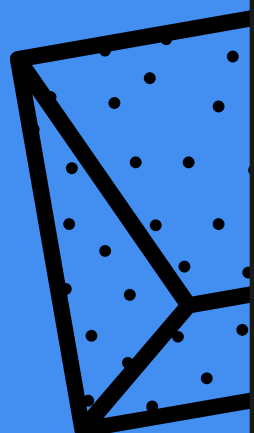
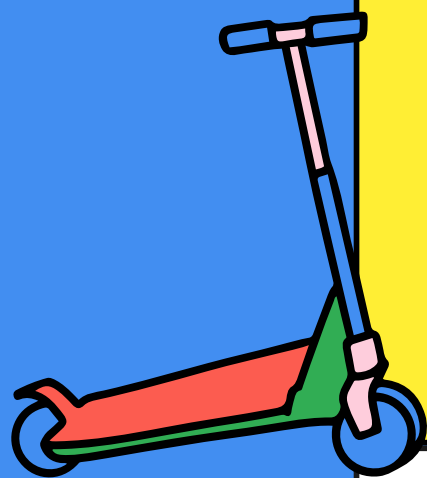
-Medijski sadržaji mogu utjecati na stvaranje slike o vlastitom tijelu = nerealni ideali ljepote - pogotovo kod djevojčica

-Pretjerano gledanje TV-a (više od 2 sata dnevno) povezano je s poteškoćama samoregulacije u ranom djetinjstvu

- Ako dijete provodi previše vremena samo s digitalnim medijima, to može negativno djelovati na emocionalnu inteligenciju zbog smanjenja vremena koje dijete provodi u interakciji lice u lice

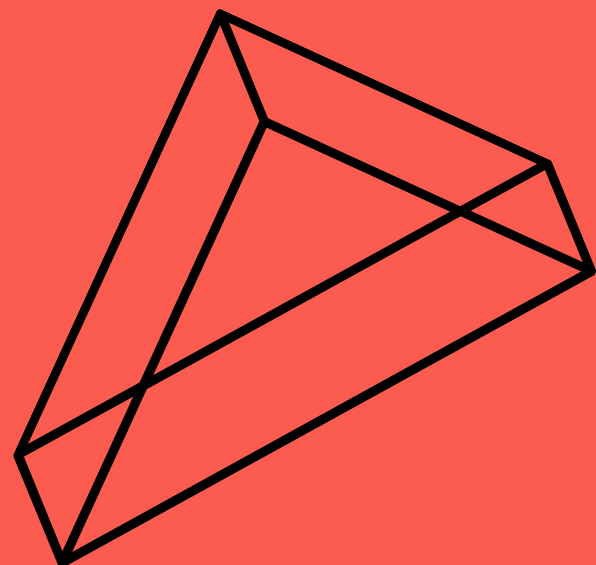
- Djeca koja su gledala video sadržaj s humorističnom podlogom, lošije su doživjela negativne emocionalne posljedice tih događaja

MEDIJI I PONAŠANJE DJECE

- Što roditelji duže koriste mobitel u prisustvu djeteta to je veća vjerojatnost ispada kod djeteta za privlačenje pažnje
- Kada su roditelji dozvoljavali djeci korištenje mobitela ili ih nagrađivali to su češće djeca tražila mobitel i bila uzrujana kada ga ne bi dobila
- Prosocijalni sadržaji u medijima - pozitivniji stavovi i ponašanja djece
- Veća izloženost agresivnim sadržajima dovodi do pojave agresivnih ponašanja
- Problemi u ponašanju djece - češći u obiteljima koje učestalo koriste tehnologiju
- Duže vrijeme provedeno uz ekran dovodi do agresivnog ponašanja, čak i ako su sadržaji edukativnog tipa

KAKO POSTAVITI GRANICE?

- Razmislite o pravilima za korištenje medija i tehnologije u svojem domu
  - Iskoristite vrijeme pred ekranom kao zajedničko vrijeme
  - Naučite više o uslugama, sadržaju, tehnologiji i dobnim ograničenjima
  - Od najranije dobi učite djecu dobrim navikama korištenja medija - **VI STE IM NAJVAŽNIJI UZOR!**
  - Razgovarajte o potencijalnim neugodnim iskustvima te o tome što bi dijete trebalo učiniti u takvim situacijama
- ◆
- Odredite u kojem dijelu doma želite da djeca koriste medije
  - Odredite kada i koliko dugo želite da dijete koristi uređaje
  - Odredite koje sadržaje/aplikacije dijete smije koristiti, a koje ne
  - Razmislite o tome kakve posljedice određeni sadržaj može imati na vaše dijete
  - Istrežite više o aplikacijama koje omogućuju kontroliranje i odabir sadržaja (npr. youtube kids, juhuu i sli.)
  - Razgovarajte s djetetom o sadržajima koje gleda ili igra

PREPORUKA

1

Imati jedan TV u kući, **nikako TV u dječju sobu.**

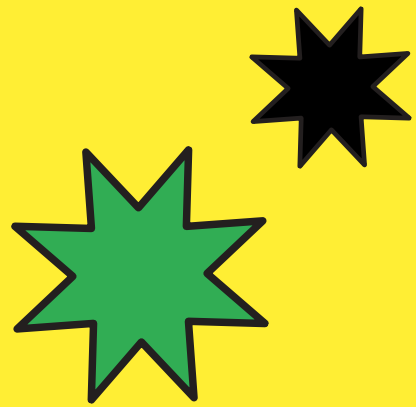
2

Dijete do treće godine ne bi smjelo gledati televiziju jer se do tada formira mozak.

3

Preuzmite odgovornost (za vrijeme jela nemojte imati uključen TV, gledajte TV jedan do dva sata dnevno, razmišljajte o televiziji kao povlastici, obratite pozornost na sadržaje koje dijete gleda, razgovarajte i komentirajte ono što dijete gleda, nemojte koristiti Tv kao dadilju, uvedite pravila, ugasite Tv kad nitko ne gleda).

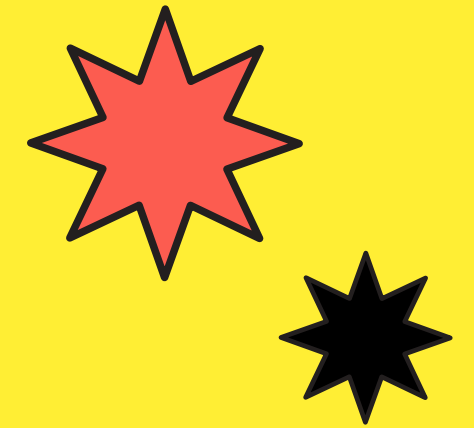
4

Prikladni sadržaji za djecu:
prihvatljivi crtani filmovi,
obrazovne i dokumentarne
serije u skladu s uzrastom,
filmovi o stvarnom životu, dječji
filmovi.

5

Neprikladani sadržaji: nasilni
sadržaji, filmovi strave,
pornografski sadržaji, sapunice,
show magazini, reklame...

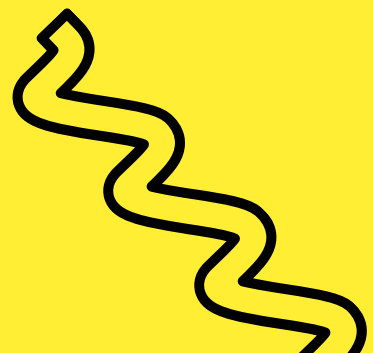

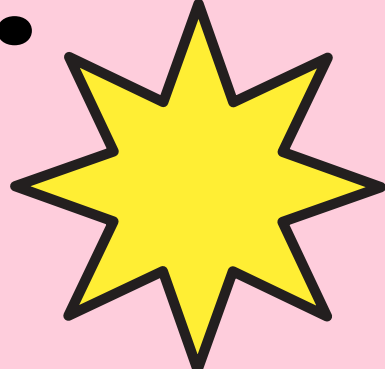

6

I sami što manje gledajte TV,
djeca vas oponašaju.

7

Iskoristite vrijeme bez medija
u radu, druženju, igri izabavi!

**ŽIVIMO U VREMENU BRZOG
NAPRETKA TEHNOLOGIJE.
• NE MOŽEMO GA IZBJEĆI NITI
MU POBJEĆI.
• ALI OD NJEGOVOG
NEGATIVNOG UTJECAJA DJECU
MOŽEMO I MORAMO ZAŠTITITI.**

**RODITELJI,
PREUZMITE
ODGOVORNOST
ZA SLOBODNO
VRIJEME VAŠEG
DJETETA!**

